

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

แผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์วิธีการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ต่อการเพิ่มศักยภาพความเข้มแข็งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน พร้อมกับเสนอแนะแนวทางในการสร้างแผนเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

6.1 สรุปผลการวิจัย

6.1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ได้จัดทำแผนและ โครงการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนในแต่ละด้าน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการได้สร้างโครงการต่าง ๆ แบ่งเป็น 8 ด้าน มีรายละเอียดดังนี้

5.1.1 ด้านกลุ่มธุรกิจชุมชน

เทศบาลตำบลสันผักหวาน ได้จัดทำ “โครงการวิสาหกิจชุมชนประติมากรรมดินเผาบ้านป่าตาล” เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน ได้สาระสำคัญเกี่ยวกับการเพิ่มขีดความสามารถดังนี้

1) การฝึกอบรม (Training) ให้แก่ผู้นำกลุ่ม และสมาชิกกลุ่มประติมากรรมดินเผาบ้านป่าตาลในตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีรายละเอียดดังนี้

1.1) การศึกษาดูงานการผลิตรายการ โทรทัศน์และอบรมการผลิตสื่อรายการ โทรทัศน์ พร้อมเขียนบทรายการ โทรทัศน์เพื่อผลิตสื่อในการดำเนินงาน โครงการอาเซียน ในวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ.2560 เวลา 7.30 น. – 16.00 น.

(1) ร่วมชมรายการเมืองเหนือ ที่สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(2) ศึกษาดูงานการผลิตรายการ โทรทัศน์ ที่สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(3) อบรมการผลิตสื่อรายการโทรทัศน์ โดยนักสื่อสารมวลชนชำนาญการและหัวหน้าฝ่ายรายการโทรทัศน์ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(4) เขียนบทรายการโทรทัศน์ โดยทีมงานจากสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(5) นำเสนอบทรายการโทรทัศน์และผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์งานการฝึกอบรมการผลิตสื่อรายการโทรทัศน์โดยสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

2) การประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงานโครงการแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน รายงานความก้าวหน้าโครงการด้านกลุ่มธุรกิจชุมชนท้องถิ่นเรื่องวิสาหกิจชุมชนประติมากรรมดินเผาบ้านป่าตาล

ผู้เข้าร่วมประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงานโครงการแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน

- (1) องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำบ่อหลวง
- (2) เทศบาลตำบลน้ำแพร่พัฒนา
- (3) เทศบาลตำบลออนใต้
- (4) เทศบาลตำบลสันผักหวาน กลุ่มประติมากรรมดินเผาบ้านป่าตาล
- (5) เทศบาลตำบลบ้านปาง
- (6) องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย
- (7) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าวังพร้าว

การดำเนินการประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงานโครงการแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน

2.1) รายงานความก้าวหน้าโครงการวิสาหกิจชุมชนประติมากรรมดินเผาบ้านป่าตาล มีรายละเอียดดังนี้

1) บ้านป่าตาลมีความเป็นมาอย่างไรถึงมาเป็นรู้จักในนามหมู่บ้านดินยิ้ม

เริ่มแรกที่เดียวหมู่บ้านเราสมัยรุ่นปู่ย่าตายายของพวกเขาเคยทำงานปั้นมาก่อน เริ่มแรกก็ปั้นน้ำดินหรือคอนโทและหม้อน้ำดอกหรือแจกันใส่ดอกบูชาพระ แล้วก็ปั้นออมสินสำหรับเก็บสตางค์ในสมัยก่อน จนความนิยมน้อยลงก็เลยเลิกทำและหันมาทำอาชีพปั้นอิฐมอญขายแทนแทบจะทุกบ้าน จนประมาณปี 2540 เกิดวิกฤตการณ์ทำให้อิฐมอญขายไม่ค่อยได้ บังเอิญแม่อยู่ของพวกเราคือ แม่อยู่น่า ชำนาญยุทธ ตอนนั้นท่านเสียชีวิตไปแล้ว และ แม่อยู่ฟองสายแปง (ยังมีชีวิตอยู่) สองท่านนี้เป็นผู้ริเริ่มให้พวกเรามีการพัฒนาโดยอยู่สองท่านนี้เคยปั้นออมสินมาก่อน ท่านลองพลิกแพลงจากออมสินมาเป็นรูปสัตว์ สัตว์ชนิดแรกที่ท่านนึกถึงคือหมู บั้นไปปั้นมาเป็นรูปรางก็พากันหัวเราะน้ำหุบน้ำตาไหลเพราะมันตลก เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในอดีตเมื่อประมาณ 20 กว่าปีมาแล้ว พวกเราจึงได้ต่อยอดจากความคิดของท่าน โดยทำเป็นตุ๊กตารูปหมูเหมือนของท่านทั้งสอง แล้วจึงเกิดไอเดียว่าน่าจะเอารอยยิ้มใส่ลงไป เราก็เลยใส่รอยยิ้มแล้วเจาะตามรอย ใส่ฟันเข้าไปสองซี่ ทำไปประมาณหลายสิบตัว แล้วนำไปเผา เผาออกมาปรากฏว่ายังเผาไม่ค่อยชำนาญออกมาไหม้บ้าง แต่ว่ามีคนมาเห็นแล้วชอบเหมาซื้อไปได้เงินครั้งแรกเกือบหมื่นบาท ก็เลยเริ่มพัฒนารูปแบบมาเรื่อยๆ ซึ่งทำให้ชุมชนเกิดความตื่นตัวหันมาทำอาชีพก่อเกิดรายได้ที่ดีที่เดียว

2) วิธีการพัฒนาการตลาดสู่อาเซียน

การตลาดเริ่มต้นจากลูกค้าชื่นชอบแล้วบอกต่อกัน ไปปากต่อปาก จนทำให้หมู่บ้านเราเป็นที่รู้จักมากขึ้น สิ่งสำคัญที่สุดเราใส่ใจใส่ลูกค้า รักษาคุณภาพของสินค้า และมีการรับประกันการเสียหายในระยะเวลาที่กำหนด มีการศึกษาหาความรู้ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐหลายๆหน่วยงานที่คอยเป็นที่ปรึกษาช่วยเหลือในหลายๆด้าน เช่น การตลาด การพัฒนารูปแบบ ฯลฯ ในด้านการตลาดเราได้รับการพัฒนาเรื่องการขายสินค้าทางสื่อออนไลน์ มีการทำเว็บเพจโฆษณาสินค้า ทำให้การตลาดกว้างขึ้น มีการสั่งสินค้าผ่านทางเว็บเพจทั้งในประเทศและต่างประเทศในประเทศอาเซียน ตอนนี้มีทั้งลาว พม่าและมาเลเซียที่กำลังติดต่อมา นอกจากนี้เรายังมีการพัฒนาตุ๊กตาในชุดประจำชาติของอาเซียนในรูปแบบการ์ตูนน่ารักๆ ซึ่งได้รับการตอบรับอย่างดี ตอนนี้เรามีเพื่อนรู้จักที่ไปทำธุรกิจในประเทศพม่าและประเทศลาวในอนาคตเราจะขยายฐานส่งออกสินค้าไปยังประเทศเหล่านี้มากขึ้น

3) วิธีการพัฒนาตลาดสู่อาเซียนในอนาคต

สิ่งสำคัญที่สุดที่เราต้องคำนึงถึงคือเรื่องรูปแบบของสินค้าที่จะสามารถส่งออกขายในตลาดอาเซียนได้ เราจะต้องศึกษาเรื่องราววิถีชีวิตต่างๆ ตลอดจนความชอบไม่ชอบของแต่ละชาติ เราถึงจะพัฒนาตลาดไปได้ไกล อีกอย่างสิ่งที่เราจะทำคือ ตอนนี้อยู่ได้รับการพัฒนาให้เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดเชียงใหม่ เรามีการทำถนนสายตุ๊กตา ทำจุดถ่ายรูป และพัฒนาอาชีพดั้งเดิมของชุมชนอีกหลายอย่าง นอกเหนือจากที่เราที่ เราจะผลิตสินค้าขายแล้ว เราต้องเตรียมตัวต้อนรับการมาเยือนของชนชาติในอาเซียนที่จะเข้ามาดูมาเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชนเรา ตอนนี้ก็มีบางประเทศที่เข้ามาแล้ว เช่น พม่า ลาว เข้ามาศึกษาเรียนรู้และสั่งซื้อสินค้าไปด้วย ในอนาคตอันใกล้ก็คิดว่าจะมีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ สินค้าของชุมชนเราคงจะกระจายเข้าสู่ประเทศในอาเซียนมากขึ้น เราต้องตั้งรับให้ดี

4) กิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากการผลิตสินค้าตุ๊กตาก็มี

กิจกรรมอีกส่วนหนึ่งที่กลุ่มกำลังดำเนินการอยู่คือ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่จะถ่ายทอดงานปั้นให้กับเยาวชนและสถานศึกษาต่างๆ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงมหาวิทยาลัย ซึ่งจะมีเยาวชนเข้ามาที่กลุ่มอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะตอนนี้ที่โรงเรียนบ้านป่าตาลมีกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนปั้นได้ปั้นเป็นตั้งแต่ชั้น ป.1-ป.6 จนตอนนี้สามารถที่จะวางขายเป็นสินค้าของโรงเรียน เพิ่มรายได้ให้นักเรียนอีกทางหนึ่งด้วย ทางโรงเรียนและกลุ่มจะให้การช่วยเหลือกันและมีการพัฒนาร่วมกัน ให้ชุมชนหมู่บ้านเราเจริญก้าวหน้าขึ้นเรื่อย ๆ

5) สถานที่ตั้งหมู่บ้านป่าตาล

หมู่บ้านป่าตาลเป็นหมู่บ้านหนึ่งอยู่ในตำบลสันผักหวาน เป็นหมู่บ้านเหนือสุดของอำเภอหางดง ติดต่อกับตำบลแม่เหียะ และอำเภอเมือง สังเกตถนนสายเชียงใหม่-ฮอด จากสี่แยกสนามบินมุ่งหน้าสู่อำเภอหางดงไปประมาณ 7 กิโลเมตร หมู่บ้านจะอยู่ตรงข้ามทางเข้าพิชชสวนโลก ไนท์ซาฟารี สังเกตจะมีป้ายชื่อหมู่บ้านมหัศจรรย์ดินยืมบ้านป่าตาลเขียนไว้หลายป้าย หรือถ้ามาจากถนนวงแหวนรอบ 3 จากถนนชูปเปอร์ไฮเวย์สายเชียงใหม่-ลำปางมาเรื่อยๆ ถึงสี่แยกสะเมิงตรงน้ำต้นหลวง เลี้ยวขวามาประมาณ 500 เมตร จะมีป้ายบอกไว้เช่นกัน

6) การประชาสัมพันธ์

อยากจะเชิญชวนพ่อแม่พี่น้องประชาชนเข้ามาแอ่วดูหมู่บ้านป่าตาล เราไปดูจากดินธรรมดา ๆ เราสามารถที่จะพัฒนาเป็นอาชีพอย่างไร มาดูถนนสายตุ๊กตาที่จะ

เอามาวางไว้ริมถนนเกือบ 200 ตัว มาเที่ยวงานประจำปีที่จัดขึ้นทุกปี ปีนี้จะจัดประมาณปลาย ๆ ปี ขอเชิญมาแ่วเนื้อจ้าว

5.1.2 ด้านกลุ่มเกษตรกรชุมชน

องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำบ่อหลวง ได้จัดทำ “โครงการการผลิตปุ๋ยจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร” เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน ได้สาระสำคัญเกี่ยวกับการเพิ่มขีดความสามารถดังนี้

1) การฝึกอบรม (Training) ให้แก่ผู้นำชุมชน และเกษตรกรในตำบลน้ำบ่อหลวง อำเภอ สันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ มีรายละเอียดดังนี้

1.1) การศึกษาดูงานการผลิตรายการโทรทัศน์และอบรมการผลิตสื่อรายการโทรทัศน์ พร้อมเขียนบทรายการโทรทัศน์เพื่อผลิตสื่อในการดำเนินงานโครงการอาเซียน ในวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ.2560 เวลา 7.30 น. – 16.00 น.

(1) ร่วมชมรายการเมืองเหนือ ที่สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(2) ศึกษาดูงานการผลิตรายการโทรทัศน์ ที่สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(3) อบรมการผลิตสื่อรายการโทรทัศน์ โดยนักสื่อสารมวลชนชำนาญการและหัวหน้าฝ่ายรายการโทรทัศน์ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(4) เขียนบทรายการโทรทัศน์ โดยทีมงานจากสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(5) นำเสนอบทรายการโทรทัศน์และผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์งานการฝึกอบรมการผลิตสื่อรายการโทรทัศน์โดยสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

2) การประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงาน โครงการแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน รายงานความก้าวหน้าโครงการด้านกลุ่มเกษตรกรในชุมชน เรื่องการการผลิตปุ๋ยจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

ผู้เข้าร่วมประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงาน โครงการแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน

- (1) องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำบ่อหลวง
- (2) เทศบาลตำบลน้ำแพร่พัฒนา
- (3) เทศบาลตำบลอนใต้
- (4) เทศบาลตำบลสันผักหวาน กลุ่มประติมากรรมดินเผาบ้านป่าตาล
- (5) เทศบาลตำบลบ้านปาง
- (6) องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย
- (7) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าวังพร้าว

การดำเนินงานการประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงาน
โครงการแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน

2.1) รายงานความก้าวหน้าโครงการผลิตปุ๋ยจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร มีรายละเอียดดังนี้

1) ทำไมต้องส่งเสริมให้คนในชุมชนตำบลน้ำบ่อหลวงทำปุ๋ยอินทรีย์

โครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ในตำบลน้ำบ่อหลวงมีเศษของเหลือจากภาคการเกษตรมาก เช่น ฟางข้าว ชังข้าว โปด เปลือกถั่วเหลือง ใบลำไย เกษตรกรเผาเศษของเหลือใช้ทางการเกษตรทิ้งโดยเปล่าประโยชน์ ส่งผลกระทบต่อมลภาวะทางอากาศ ทำให้ดินเสื่อมคุณภาพขาดความอุดมสมบูรณ์ การทำการเกษตรแต่ละครั้งเกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีเป็นจำนวนมากเพื่อเพิ่มผลผลิตและเป็นการเพิ่มต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ชุมชนได้มีการวิพากษ์หาแนวทางแก้ไขปัญหา โดยกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ตำบลน้ำบ่อหลวงได้เสนอแนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าว ด้วยการนำเศษของเหลือทางการเกษตรไปมาผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อนำไปใช้ในไร่นาสวน ลดการใช้ปุ๋ยเคมี ลดต้นทุนการผลิต ปรับปรุงบำรุงดินให้ดินขึ้น

2) ก่อนและหลังการใช้ปุ๋ยอินทรีย์

ก่อนเข้าร่วม โครงการ ไม่ให้ความสำคัญกับเศษของทางการเกษตรและ จะเผาเศษของเหลือทางการเกษตรทิ้ง ในช่วงการผลิตใช้ปุ๋ยเคมีเป็นจำนวนมากเพื่อเร่งการเจริญเติบโตและเพิ่มปริมาณผลผลิต ต้นทุนสูง ผลิตบางปีไม่คุ้มค่ากับการลงทุน การใช้ปุ๋ยเคมีนานติดต่อกันหลายปีดินมีความเป็น กรด ดินแข็ง การไถพรวนยาก

หลังเข้าร่วม โครงการผมได้ให้ความสำคัญกับเศษวัสดุของเหลือทางการเกษตรมีประโยชน์และคุณค่าเป็นอย่างมาก ช่วยปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ ช่วยปรับสภาพดินให้มีความเป็นกลาง ช่วยลดต้นทุนการผลิต ต้นพืชแข็งแรง ลดปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืชได้ในระดับเป็นที่น่าพอใจ ลดการใช้สารเคมีป้องกัน โรคและแมลง

3) การทำปุ๋ยอินทรีย์ของที่นี่ถือเป็นการเพิ่มขีดความสามารถให้เกษตรกรในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

เกิดจากชุมชนเริ่มตระหนักถึงปัญหาในชุมชน เกิดการรวมกลุ่มวิพากษ์ปัญหาที่เกิดขึ้น ชุมชนจะเกิดความเข้มแข็ง สามารถลดการใช้ปุ๋ยอินทรีย์จากภายนอก เกิดการพึ่งพาตนเอง ลดปัญหามลพิษภายในชุมชน นำไปสู่ปัญหาหลักสำคัญในประเทศอาเซียน เช่น ประเทศอินโดนีเซีย เกิดปัญหาหมอกควันจากไฟไหม้ป่า เมื่อมลพาลดลงจะทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความสุข และความยั่งยืนทางการเกษตรของชุมชน

4) สิ่งที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรชุมชนตำบลน้ำบ่อหลวง

กลุ่มได้นำปุ๋ยอินทรีย์ไปใช้ในนาข้าว สวนลำไย พืชผักสวนครัว และพืชอื่น พืชให้ผลผลิตดี ต้นพืชมีความแข็งแรงทนต่อการเข้าทำลายของโรคและแมลงศัตรูพืช และได้นำตัวอย่างปุ๋ยไปตรวจวิเคราะห์หาปริมาณธาตุอาหารพืช เพื่อพัฒนาปุ๋ยอินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน ช่วยปัญหาการเผาผลได้เป็นที่พอใจ

5.1.3 ด้านสุขภาพ อนามัย และสิ่งแวดล้อมของชุมชน

เทศบาลตำบลออนใต้ ได้จัดทำ “โครงการศูนย์สุขภาพหนึ่งเดียวตำบลออนใต้ร่วมกับแรงงานเพื่อนบ้าน” เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน ได้สาระสำคัญเกี่ยวกับการเพิ่มขีดความสามารถดังนี้

1) การฝึกอบรม (Training) ให้แก่ผู้นำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุข และผู้ประกอบการในตำบลออนใต้อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีรายละเอียดดังนี้

1.1) การศึกษาดูงานการผลิตรายการโทรทัศน์และอบรมการผลิตสื่อรายการโทรทัศน์ พร้อมเขียนบทรายการโทรทัศน์เพื่อผลิตสื่อในการดำเนินงานโครงการอาเซียน ในวันอังคาร ที่ 22 สิงหาคม พ.ศ.2560 เวลา 7.30 น. – 16.00 น.

(1) ร่วมชมรายการเมืองเหนือ ที่สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(2) ศึกษาดูงานการผลิตรายการโทรทัศน์ ที่สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(3) อบรมการผลิตสื่อรายการโทรทัศน์ โดยนักสื่อสารมวลชนชำนาญการและหัวหน้าฝ่ายรายการโทรทัศน์ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(4) เขียนบทรายการโทรทัศน์ โดยทีมงานจากสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(5) นำเสนออบทรายการโทรทัศน์และผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์งานการฝึกอบรมการผลิตสื่อรายการโทรทัศน์ โดยสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

2) การประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงานโครงการแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน รายงานความก้าวหน้าโครงการด้านสุขภาพ อนามัย และสิ่งแวดล้อมของชุมชน เรื่องศูนย์สุขภาพหนึ่งเดียวตำบลออนใต้ร่วมกับแรงงานเพื่อนบ้าน

ผู้เข้าร่วมประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงานโครงการแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน

(1) องค์กรบริหารส่วนตำบลน้ำบ่อหลวง

(2) เทศบาลตำบลน้ำแพร่พัฒนา

(3) เทศบาลตำบลออนใต้

(4) เทศบาลตำบลสันผักหวาน กลุ่มประติมากรรมดินเผาบ้านป่าตาล

(5) เทศบาลตำบลบ้านปาง

(6) องค์กรบริหารส่วนตำบลห้วยทราย

(7) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าวังพร้าว

การดำเนินงานการประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงาน
โครงการแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน

2.1) รายงานความก้าวหน้าโครงการศูนย์สุขภาพหนึ่งเดียวตำบลออนใต้
ร่วมกับแรงงานเพื่อนบ้าน มีรายละเอียดดังนี้

1) สถานการณ์แรงงานเพื่อนบ้านในตำบลออนใต้

ตำบลออนใต้ เป็นตำบลที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เช่น ฟาร์มโคนม ไร่ยาสูบ ทำนา ทำสวน ฯลฯ ซึ่งในงานเหล่านี้ได้อาศัยแรงงานเพื่อนบ้านในการช่วยทำงาน เพราะว่าประชากรวัยทำงานของตำบลออนใต้ ส่วนใหญ่ออกไปทำงานนอกบ้าน แรงงานที่เข้ามาทำงานในตำบลออนใต้ มี 2 ประเภท ได้แก่ 1.อยู่ประจำ เช่น ฟาร์มโคนม พักอาศัยในฟาร์มโคนม รับเหมาก่อสร้าง นายจ้างเช่าบ้านให้พักอาศัย 2.อยู่ชั่วคราว มาทำงานเป็นฤดูกาลของการเก็บเกี่ยว เช่น ไร่ยาสูบ อยู่นานประมาณ 3 เดือนต่อครั้ง ใน 1 ปี จะมาทำงานประมาณ 2 ครั้ง พบว่าประชากรของแรงงานเพื่อนบ้านที่มาทำงานแบบชั่วคราวในตำบลออนใต้ ประมาณ 300 คนต่อปี และอยู่ทำงานประจำจำนวน 65 คนต่อปี

2) ความเป็นมาของโครงการระบบสุขภาพของตำบลออนใต้

ระบบสุขภาพของตำบลออนใต้ เริ่มต้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 โดยมีผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (ผอ.รพ.สต.) คือ นายสุรพันธ์ พัฒนพงษ์ ได้นำแนวคิดของ นายแพทย์อมร นนทสุด ผู้ก่อตั้ง อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) เมื่อ พ.ศ. 2523 มาทดลองใช้กับชุมชนออนใต้ โดยมุ่งเน้นให้ชุมชนจัดการสุขภาพตนเอง ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การอยู่ การออกกำลังกาย ลด ละ เลิกบุหรี่ สุรา ส่งเสริมป้องกันก่อนที่จะกลายเป็นคนป่วย ใช้แนวคิดเวียนว่าย ตายเกิด และความเชื่อเรื่องกรรม เวียนว่าย หมายถึง เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งก็มีอาการเวียนไปปฏิบัติหน้าที่ตามระบบราชการไทย ตายเกิด หมายถึง คนออนใต้ซึ่งเกิดที่นี่ ตายที่นี่ ต้องดูแลสุขภาพกันเอง โดยมีอาสาสมัครสาธารณสุข เป็นแกนนำหลัก ซึ่งเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุข 1 คน ดูแลประชาชนจำนวน 12 – 15 ครัวเรือน กรรม หมายถึง ความเชื่อของชาวบ้าน ถ้ามีคนไม่สบาย เกิดการเจ็บป่วยขึ้นมา มักจะบอกว่าเกิดจากรรมเก่า เช่น ป่วยเป็นอัมพฤกษ์ อัมพาต เชื่อว่า เกิดจากการ

ที่คนที่ป่วยเคยไปหักแข้ง ขา กบ เขียด ฯลฯ ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ชาวบ้านเอาชีวิตไปฝากไว้ที่ อาสาสมัครสาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุข ก็เอาชีวิตตนเองไปฝากไว้ที่ เจ้าหน้าที่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลก็เอาชีวิตไปฝากไว้กับนโยบายของกระทรวง ถ้าเจ้าหน้าที่ไม่สั่ง อาสาสมัครสาธารณสุขก็ไม่ทำ รอคำสั่ง

ในปี 2552 องค์การบริหารส่วนตำบลออนใต้ ได้ก่อตั้ง กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบล (สปสข.) ตามนโยบายของรัฐบาล โดยเริ่มจากการวิเคราะห์สถานการณ์สุขภาพของชุมชน พบว่า 10% เป็นกลุ่มป่วย 45% เป็นกลุ่มเสี่ยง และ 45% เป็นกลุ่มปกติ จึงต้องมีการแก้กรรมด้วยกิจกรรมที่ทำกับกลุ่มคนปกติและกลุ่มเสี่ยง 90 % ของประชากร เน้นการส่งเสริมป้องกันโรค การรักษาเป็นบทบาทหน้าที่ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ พื้นฟูเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้ดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ (CARE GIVER) พบผู้ป่วยเรื้อรัง จำนวน 30 ราย ตามระบบสุขภาพของไทย “ส่งเสริม ป้องกัน รักษา ฟื้นฟู” เราใช้วิธีการถ่วงน้ำหนัก 4 ประเด็น 1.ขนาดของปัญหา 2.ความรุนแรงของโรค 3.ความยากง่ายในการแก้ไข 4.ความวิตกกังวลของชุมชน สามารถสรุปออกมาได้ 7 เรื่อง ที่ต้องริบดำเนินการตั้งแต่อยู่ในครรภ์ยันใกล้ฝั่ง มีอาสาสมัครสาธารณสุข จำนวน 177 คน เป็นแกนนำหลักในการดำเนินการ แบ่งคณะทำงานออกเป็น 7 ทีมๆ ละ 2 คน ต่อหมู่บ้าน ทั้งหมดจำนวน 11 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 22-30 คน ดังนี้ 1.ทีมแม่และเด็ก 2.ทีมมะเร็งเต้านม มะเร็งปากมดลูก และมะเร็งอื่นๆ 3.ทีมสุขภาพจิต 4.ทีม NCDs (โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เบาหวาน ความดันโลหิต ไขมัน) 5.ทีมไข้เลือดออก 6.ทีมวันโรค 7.ทีมผู้สูงอายุ

กระบวนการในการทำงานหลังจากที่ได้คณะทำงานจำนวน 7 ทีม ตามระบบหรือ บทบาทหน้าที่ของ อาสาสมัครสาธารณสุขที่ผ่านมา ได้รับผิดชอบงานคนละ 10 งาน ซึ่งทางเรามองว่า มากเกินไปสำหรับชาวบ้านธรรมดาๆ จึงมีคนทีเสียสละเวลาที่เป็นจิตอาสาช่วยงานของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ประมาณ 10-20 คน หน้าเดิมๆ จึงมีสโลแกนที่ว่า “เอ็นเมื่อคืนยัน เมื่อวันได้” เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลก็จะเรียกใช้บริการเฉพาะคนกลุ่มนี้ทุกงาน เช่น มีโครงการอบรมสัมมนาต่างๆ หลายครั้งทำให้กลุ่มคนเหล่านี้เกิดความเหนื่อยล้า คนที่มาก็มาตลอด คนที่ไม่มาก็ไม่มาเลย มีการทำงานเฉพาะงานที่เป็นงานประจำ(Routine) งานเสร็จสิ้นไปพร้อมโครงการที่ได้รับมา มีสำเร็จบ้าง ล้มเหลวบ้าง ดังนั้น

ทางทีมจึงได้จัดให้อาสาสมัครมีความรู้เฉพาะด้าน ให้มีความรู้แบบรู้จริง เรียกว่า “ดองแคะ ดองแก่น” สอนการทำโครงการเพื่อเสนอกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบล(สปสช.) บริหารจัดการโดยชุมชน ร้อยเปอร์เซ็นต์ สอนวิธีการถ่ายทอดความรู้ที่จำเป็นต่อความสำเร็จสู่กลุ่มเป้าหมาย ฝึกการเป็นวิทยากรกระบวนการ จัดทำสนทนากลุ่ม สื่อสารสองทาง รายกลุ่ม หรือ ป๊อปป้าน (1 กลุ่ม หรือ ป๊อก= จำนวนหลังคาเรือน 20 – 25 หลังคาเรือน) มีการคืนข้อมูลสถานการณ์โรคต่างๆ เติมเต็มความรู้ ผลกระทบจากการเจ็บป่วย หรือกรณีมีการเสียชีวิต วิธีชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ขึ้นตอนสุดท้ายของเวที จะถามประชาชน ว่า จะทำอย่างไรเพื่อไม่ให้เกิดการเจ็บป่วย หลังจากการทำเวทีสนทนากลุ่ม จะได้ข้อเสนอแนะดีๆ จากคนที่เข้าร่วมเวทีมากมาย จึงนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ถูกต้อง

3) บทบาทหน้าที่ของพนักงานสื่อสารแรงงานเพื่อนบ้าน และ ปัญหาที่พบ

สื่อสารให้กับแรงงานเพื่อนบ้านโรงพยาบาล ติดตามเยี่ยมแรงงานในแคมป์ต่างๆ ร่วมกับมูลนิธิ นักจัดรายการวิทยุสถานี CM 77.com ให้คำปรึกษาในเรื่องสุขภาพให้กับแรงงานเพื่อนบ้าน ปัญหาที่พบแรงงานที่เข้ามา ส่วนใหญ่เข้ามาแบบไม่ถูกกฎหมาย หากพบว่าเจ็บป่วย จะไม่ไปรับการรักษาทำให้เกิดการเสียชีวิตในแคมป์ หรือ ที่พัก เพราะไม่กล้าออกไปโรงพยาบาล กลัวถูกตำรวจจับ และถ้าไปโรงพยาบาลมักจะมีหลายชื่อในคนๆเดียวกัน เพราะจำชื่อที่เคยแจ้งไว้ไม่ได้ สื่อสารกับเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลไม่รู้เรื่อง และสภาพแวดล้อมที่พักอาศัยไม่สะอาดไม่ถูกสุขลักษณะ บางครั้งทำให้เกิดภาวะเจ็บป่วย

4) แนวทางการทำงานร่วมกันของโครงการศูนย์สุขภาพหนึ่งเดียวตำบลออนใต้ ร่วมกับแรงงานเพื่อนบ้าน

เพิ่มกลุ่มเป้าหมายแรงงานเพื่อนบ้านและผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบสุขภาพของเรา

(1) จัดการข้อมูลให้ความรู้ / จัดหาแกนนำสุขภาพแรงงานเพื่อนบ้าน

(2) จัดทำแผนงานโครงการแบบมีส่วนร่วม จัดเวทีประสานความคิดเนรมิตชุมชน เชิญภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนภายในและภายนอก เช่น OKRD /

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/โรงพยาบาลชุมชน/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/อาสาสมัครสาธารณสุข/กำนันผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ประกอบการ/เทศบาลตำบล/สหกรณ์โคนม/พนักงานสื่อสารภาษา และอื่นๆ มาร่วมระดมความคิด

(3) อสม. 7 ร. ออนใต้ เป็นพี่เลี้ยงสอนแกนนำสุขภาพแรงงานเพื่อนบ้านให้เป็น อสม. ทำกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง จัดทำสนทนากลุ่มรายครอบครัวของแรงงานเพื่อนบ้าน

(4) เกิดระบบสุขภาพชุมชนที่สามารถดูแลกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเป้าหมายร่วมกัน “อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความปลอดภัย ไร้กังวลซึ่งกันและกัน” เป็นศูนย์สุขภาพหนึ่งเดียวตำบลออนใต้

5.1.4 ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน

องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำบ่อหลวง ได้จัดทำ “โครงการยกระดับผลผลิต และเพิ่มคุณภาพทางการเกษตรสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์อาเซียน” เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน ได้สาระสำคัญเกี่ยวกับการเพิ่มขีดความสามารถดังนี้

1) การฝึกอบรม (Training) ให้แก่ผู้นำชุมชน และเกษตรกรในตำบลน้ำบ่อหลวงอำเภอ

สันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ มีรายละเอียดดังนี้

1.1) การศึกษาดูงานการผลิตรายการโทรทัศน์และอบรมการผลิตสื่อรายการโทรทัศน์ พร้อมเขียนบทรายการโทรทัศน์เพื่อผลิตสื่อในการดำเนินงานโครงการอาเซียน ในวันอังคาร ที่ 22 สิงหาคม พ.ศ.2560 เวลา 7.30 น. – 16.00 น.

(1) ร่วมชมรายการเมืองเหนือ ที่สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(2) ศึกษาดูงานการผลิตรายการโทรทัศน์ ที่สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(3) อบรมการผลิตสื่อรายการโทรทัศน์ โดยนักสื่อสารมวลชนชำนาญการและหัวหน้าฝ่ายรายการโทรทัศน์ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(4) เขียนบทรายการโทรทัศน์ โดยทีมงานจากสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(5) นำเสนอบทรายการโทรทัศน์และผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์งานการฝึกอบรมการผลิตสื่อรายการโทรทัศน์โดยสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

2) การประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงานโครงการแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน รายงานความก้าวหน้าโครงการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน เรื่องการยกระดับผลผลิต และเพิ่มคุณภาพทางการเกษตรสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์อาเซียน

ผู้เข้าร่วมประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงานโครงการแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน

- (1) องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำบ่อหลวง
- (2) เทศบาลตำบลน้ำแพร่พัฒนา
- (3) เทศบาลตำบลออนใต้
- (4) เทศบาลตำบลสันผักหวาน กลุ่มประติมากรรมดินเผาบ้านป่าตาล
- (5) เทศบาลตำบลบ้านปาง
- (6) องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย
- (7) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าวังพร้าว

การดำเนินการประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงานโครงการแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน

10.1) รายงานความก้าวหน้าโครงการการยกระดับผลผลิต และเพิ่มคุณภาพทางการเกษตรสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์อาเซียน มีรายละเอียดดังนี้

1) ปัญหาที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรธรรมชาติดินและน้ำของชุมชนตำบลน้ำบ่อหลวง

ด้วยตำบลน้ำบ่อหลวงเป็นตำบลที่มีราษฎรประกอบอาชีพเกษตรกรรมประมาณร้อยละ 72 ประชากรทั้งหมด เกษตรกรส่วนใหญ่จะเผาทำลายเศษวัสดุเหลือ

ใช้จากภาคการเกษตรโดยเปล่าประโยชน์ ส่งผลกระทบต่อมลภาวะทางอากาศ ทำให้ดินเสื่อมคุณภาพขาดความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งในการทำการเกษตรแต่ละครั้งต้องใช้ปุ๋ยเคมีเป็นจำนวนมาก องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำบ่อหลวง ได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของปัญหา จึงได้ดำเนินการเลิกพฤติกรรม การเผาทำลายเศษของเหลือจากการเกษตร และนำเศษของเหลือการเกษตรและทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ลดการเผา ลดผลกระทบทางดิน ทางน้ำ และลดมลภาวะทางอากาศ นำเข้าสู่การยกระดับผลผลิต เพื่อเพิ่มคุณภาพทางการเกษตรสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์อาเซียน ด้วยปุ๋ยอินทรีย์ที่ทำจากเศษของเหลือทางการเกษตร เป็นลดต้นทุนการผลิต การสร้างจิตสำนึกที่ดีของเกษตรกรในการอนุรักษ์ทรัพยากรและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดความคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด เกิดผลดีต่อตนเองและชุมชน เกษตรกรมีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีความยั่งยืนในการประกอบอาชีพ ประเทศมีความเจริญก้าวหน้า

2) วิธีจัดการทรัพยากรดิน

ชุมชนได้มีการวิพากษ์หาแนวทางจัดการทรัพยากรดินร่วมกัน โดยที่ 1) เกษตรกรแต่ละคนทำการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชบำรุงดินเป็นการทำได้ง่ายไม่ต้องใช้เทคนิคและวิธีการในการปฏิบัติมากและ 2) เกษตรกรนำเศษของเหลือทางการเกษตรมาทำปุ๋ยอินทรีย์ เอาไปใช้ในไร่นาสวน เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน อนุรักษ์ดิน ให้มีความอุดมสมบูรณ์ เกิดความยั่งยืนในการเกษตร

3) ประโยชน์จากการจัดการทรัพยากรดิน

- (1) ดินในพื้นที่ชุมชนเกิดความอุดมสมบูรณ์
- (2) ปลูกพืชแล้วได้ผลผลิตมากขึ้นจากเดิม ซึ่งเป็นผลมา

จากการที่ดินมีความเป็นกรดลดน้อยลง

4) วิธีจัดการทรัพยากรน้ำ

หมู่บ้านมีการขุดสระน้ำขนาดใหญ่เพื่อกักเก็บและสำรองน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้งและในยามขาดแคลน ในพื้นที่การเกษตรของเกษตรกรได้มีการขุดบ่อเก็บน้ำขนาดเล็กและขุดร่องน้ำรอบแปลงเกษตรเพื่อสำรองน้ำไว้ในกิจกรรมทางการเกษตร ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยใช้พืชน้ำดูดซับสารเคมีที่ปนเปื้อนมากับน้ำ

5) ประโยชน์จากการจัดการทรัพยากรดิน

(1) น้ำในพื้นที่ทำการเกษตรของชุมชน มีใช้อย่างเพียงพอเมื่อถึงฤดูแล้ง

(2) เกษตรกรมีสุขภาพดีขึ้น ทั้งสุขภาพทางจิตใจและสุขภาพทางด้านร่างกาย

5.1.5 ด้านองค์กรเด็กและเยาวชนของชุมชน

เทศบาลตำบลน้ำแพร่พัฒนา ได้จัดทำ “โครงการการพัฒนาทักษะเยาวชนอาเซียน” เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน ได้สาระสำคัญเกี่ยวกับการเพิ่มขีดความสามารถดังนี้

1) การฝึกอบรม (Training) ให้แก่ผู้นำชุมชน และแกนนำเยาวชนในตำบลน้ำแพร่พัฒนาอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีรายละเอียดดังนี้

1.1) การศึกษาดูงานการผลิตรายการโทรทัศน์และอบรมการผลิตสื่อรายการโทรทัศน์ พร้อมเขียนบทรายการโทรทัศน์เพื่อผลิตสื่อในการดำเนินงานโครงการอาเซียน ในวันอังคาร ที่ 22 สิงหาคม พ.ศ.2560 เวลา 7.30 น. – 16.00 น.

(1) ร่วมชมรายการเมืองเหนือ ที่สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(2) ศึกษาดูงานการผลิตรายการโทรทัศน์ ที่สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(3) อบรมการผลิตสื่อรายการโทรทัศน์ โดยนักสื่อสารมวลชนชำนาญการและหัวหน้าฝ่ายรายการโทรทัศน์ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(4) เขียนบทรายการโทรทัศน์ โดยทีมงานจากสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(5) นำเสนอบทรายการโทรทัศน์และผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์งานการฝึกอบรมการผลิตสื่อรายการโทรทัศน์โดยสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

2) การประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงาน โครงการแผนกลยุทธ์ การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน รายงานความก้าวหน้าโครงการด้านเด็กและเยาวชนของชุมชน เรื่องการพัฒนาทักษะเยาวชนอาเซียน

ผู้เข้าร่วมประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงาน โครงการแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน

- (1) องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำบ่อหลวง
- (2) เทศบาลตำบลน้ำแพร่พัฒนา
- (3) เทศบาลตำบลออนใต้
- (4) เทศบาลตำบลสันผักหวาน กลุ่มประติมากรรมดินเผาบ้านป่าตาล
- (5) เทศบาลตำบลบ้านปง
- (6) องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย
- (7) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าวังพร้าว

การดำเนินงานการประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงาน
โครงการแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน

2.1) รายงานความก้าวหน้าโครงการพัฒนาทักษะเยาวชนอาเซียน มี
รายละเอียดดังนี้

1) โครงการพัฒนาทักษะเยาวชนอาเซียนมีที่มา และมีการ
ดำเนินกิจกรรมอย่างไร

จริงๆแล้วก่อนที่เราจะทำโครงการ “พัฒนาทักษะชีวิตเยาวชน
อาเซียน” ที่ผ่านมารเราได้ทำกิจกรรมต่างๆกับเด็กและเยาวชนในพื้นที่หลายโครงการ เพื่อเป็นการ
พัฒนาความรู้และทักษะชีวิตแก่เด็กและเยาวชน เช่น โครงการ “โองเฮียนผญาภูมิปัญญาชุมชน” ที่
นำเด็กและเยาวชนไปเรียนรู้กิจกรรมต่างๆจากภูมิปัญญาของลุงป้าน้าอาในชุมชน ซึ่งเป็นการ
เรียนรู้นอกโรงเรียน หรือโครงการ “เสริมพลังพี่ส่งพลังน้อง” ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มกับองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆเป็นเครือข่าย เพื่อนำเด็กและเยาวชนมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิถีชีวิต
และภูมิปัญญาข้ามพื้นที่ด้วยกัน

ปัญหา คือ การทำโครงการด้วยงบประมาณของเทศบาลจะทำ
ได้แต่เฉพาะกับเด็กและเยาวชนที่มีสัญชาติไทยเท่านั้น ที่ผ่านมามีเด็กและเยาวชนที่มี
สัญชาติไทยเป็นหลักแต่จากการสำรวจข้อมูลเด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 5-19 ปี ที่อยู่ในตำบล
น้ำแพร่ พบว่ามีเด็กและเยาวชนทั้งหมด 716 คน มีสัญชาติไทย 608 คน ไม่มีสัญชาติไทย 108 คน

หรือคิดเป็น 15% ซึ่งจะเห็นได้ว่าสัดส่วนของเด็กและเยาวชนที่ไม่มีสัญชาติไทยและขาดโอกาส นั้นมีอยู่ค่อนข้างสูงพอสมควร

แต่เรามีแนวคิดที่ เด็กและเยาวชนที่ไม่มีสัญชาติไทยเหล่านั้น ส่วนมากก็เกิดและโตที่นี่ ยังไงเค้าก็คงไม่ไปไหน คงจะทำงานอยู่ในประเทศไทยนี้แหละ การที่เรา สามารถให้ความรู้เพิ่มเติมหรือเพิ่มทักษะชีวิตด้านต่างๆ ให้แก่เค้าได้มากขึ้น ให้เค้ารู้จักเรา รู้จัก ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตและกฎเกณฑ์ต่างๆ ในสังคม มากขึ้น น่าจะทำให้เค้าปรับตัวอยู่ร่วมกับ เด็กและเยาวชนที่มีสัญชาติไทยและอยู่ร่วมกับคนไทยในสังคม ได้อย่างเข้าใจและยั่งยืน

เราจึงพยายามหางบประมาณที่ไม่มีข้อจำกัดเรื่องการใช้จ่ายเงิน เกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายมาจัดกิจกรรมกับ เด็กและเยาวชนที่ไม่มีสัญชาติไทยดังกล่าว โชคดีที่เรา ได้รับงบประมาณจากกิจวิชัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นหรือOKRD มาสมทบก้อนหนึ่ง เราจึงจัดทำ โครงการ“พัฒนาทักษะชีวิตเยาวชนอาเซียน” ขึ้น โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือเด็กและเยาวชนไทย ร่วมกับเด็กและเยาวชนที่มีสัญชาติเมียนมาร์ ที่เป็นเมียนมาร์เพราะจากผลการสำรวจ เราพบว่าเด็ก และเยาวชนที่ไม่มีสัญชาติไทยที่มีอยู่ 108 คน เป็นผู้มีสัญชาติเมียนมาร์ถึง 106 คนหรือคิดเป็น 98% ซึ่งถือเป็นกลุ่มที่ใหญ่มาก โดยตามโครงการ“พัฒนาทักษะชีวิตเยาวชนอาเซียน” นั้น เรามีเป้าหมาย สำคัญ 4 ประการ คือ

(1) เราอยากได้ข้อมูลจำนวนเด็กและเยาวชนในตำบลน้ำ แพร่ที่แน่นอน โดยแยกเป็นกลุ่มที่มีสัญชาติไทยและไม่มีสัญชาติไทย พร้อมทั้งได้ข้อมูลเกี่ยวกับ ความต้องการพื้นฐานของกลุ่มเด็กและเยาวชนดังกล่าว

(2) เกิดกิจกรรมสร้างเสริมความรู้และทักษะชีวิตในด้าน ต่างๆตามความต้องการพื้นฐานที่แท้จริงแก่กลุ่มเด็กและเยาวชนดังกล่าว

(3) กลุ่มของเด็กและเยาวชนที่มีสัญชาติเมียนมาร์มีความ เข้าใจและปรับตัวอยู่ร่วมกับคนไทยในตำบลน้ำแพร่ได้ดีขึ้น

(4) เกิดเครือข่ายระหว่างกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ไม่มีสัญชาติ ไทยกับกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีสัญชาติไทย

ซึ่งผลจากการดำเนินกิจกรรมตาม โครงการดังกล่าวในปีแรกนี้ ถือว่าประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายครับ

2) ในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ“พัฒนาทักษะชีวิตเยาวชนอาเซียน” ซึ่งทำกับกลุ่มของเด็กและเยาวชนและ โดยเฉพาะการมีกลุ่มของเด็กและเยาวชนที่มีสัญชาติเมียนมาร์มาร่วมด้วยนั้น มีอุปสรรคหรือปัญหาหรือเปล่าครับ แล้วเทศบาลตำบลน้ำแพร่พัฒนาดำเนินการอย่างไร

การดำเนินกิจกรรมกับกลุ่มของเด็กและเยาวชนนั้น ไม่ว่าจะเฉพาะกลุ่มของเด็กและเยาวชนไทย หรือ จะมีกลุ่มของเด็กและเยาวชนที่มีสัญชาติเมียนมาร์มาร่วมด้วยก็ตาม ก็จะมีอุปสรรคและปัญหาคล้ายๆกัน คือ

(1) ปัญหาเกี่ยวกับข้อมูลของเด็กและเยาวชนที่ไม่ชัดเจน คือ ที่ผ่านๆมาเทศบาลตำบลน้ำแพร่พัฒนามักจะทำโครงการหรือกิจกรรมโดยที่ไม่ได้มีการสำรวจข้อมูลที่ชัดเจน ว่าในตำบลน้ำแพร่มีเด็กและเยาวชนอยู่จำนวนเท่าใด มีสัญชาติอะไรบ้าง ช่วงอายุไหนมีมากมีน้อย เด็กและเยาวชนมีความสนใจหรือต้องการให้เราจัดกิจกรรมอะไรให้ จึงทำให้ที่ผ่านๆมาโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้น เด็กและเยาวชนมักจะไม่ให้ความสนใจเข้าร่วมมากเท่าที่ควร และกิจกรรมที่จัดขึ้นไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการหรือความจำเป็น ของเด็กและเยาวชนมากเท่าที่ควร

(2) ปัญหาเกี่ยวกับเวลาในการจัดกิจกรรม คือ เด็กและเยาวชนในปัจจุบันมีเวลาว่างน้อยมาก พอเลิกเรียนก็ต้องไปเรียนพิเศษ เสาร์อาทิตย์ก็ต้องไปเรียนพิเศษ หรือบางคนต้องไปทำงานพิเศษหรือช่วยพ่อแม่ทำงาน ทำให้เวลาจัดโครงการหรือกิจกรรมขึ้นแล้วไม่ค่อยมีเด็กและเยาวชนมาร่วม หลายๆครั้งต้องไปจัดใน โรงเรียนซึ่งก็ไม่ใช่วิธีที่เหมาะสมนัก เพราะแต่กิจกรรมของโรงเรียนก็เต็มตารางอยู่แล้ว

(3) ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมที่จะทำ คือ ที่ผ่านๆมาเรามักจะทำโครงการหรือกิจกรรมโดยที่เราไปคิด แทนเขา ไปตัดสินใจแทนเขาว่าจะจัดกิจกรรมเกี่ยวกับอะไร เรื่องอะไร หรือจะจัดแบบไหน โดยที่เค้าไม่ได้มีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจด้วย ทำให้โครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นนั้นไม่ตรงกับความต้องการหรือความจำเป็นที่แท้จริงของเค้า และยังทำให้เค้าขาดแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมกับเรามากอีกด้วย

(4) ปัญหาเกี่ยวกับความต่อเนื่องของกิจกรรม คือ เด็กและเยาวชนนั้นโตไ้ เค้าจะอยู่กับเราแค่แป๊บเดียว เดียวก็เรียนจบ ต้องไปเรียนต่อที่อื่น เผลอแป๊บเดียวทำงานแล้ว ไม่มีเวลามาร่วมกิจกรรมกับเราแล้ว ทำให้โครงการหรือกิจกรรมที่อาจต้องใช้ระยะเวลาที่ต่อเนื่องพอสมควรกว่าจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่วางไว้ ขาดความต่อเนื่อง

นอกจากนี้ หลายๆ ครั้ง พอเราจัดแล้วก็จบหรือต้องรองนกว่าจะมีงบอีกทีแล้วค่อยจัดใหม่ ทำให้กิจกรรมขาดความต่อเนื่อง เด็กก็ไม่อยากมา

3) เทศบาลตำบลน้ำแพร่พัฒนาดำเนินการหรือจัดการกับปัญหาดังกล่าวอย่างไร

จากปัญหาที่กล่าวมา เทศบาลตำบลน้ำแพร่พัฒนาจึงได้ลองเปลี่ยนวิธีคิดและวิธีทำงานใหม่ โดยเน้นการใช้ข้อมูลมาประกอบมากขึ้น และที่สำคัญ เน้นการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน มากขึ้น ดังจะเห็นได้จากโครงการ“พัฒนาทักษะชีวิตเยาวชนอาเซียน” ที่เรามีการสำรวจข้อมูลของเด็ก และเยาวชนในพื้นที่ ทั้งจากการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานตำบลด้วยโปรแกรม TCNAP การทำแบบสอบถาม การรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาและกศน. ทำให้เราทราบว่าเด็กและเยาวชนในตำบลน้ำแพร่มีทั้งหมดกี่คน อยู่หมู่บ้านใดบ้าง มีสัญชาติใดบ้าง แต่ละช่วงอายุมีจำนวนเท่าไร และเรายังได้สำรวจความต้องการของเด็กและเยาวชนด้วยว่า ต้องการให้เราจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในด้านใดบ้าง แบบใด เวลาใด และจะสามารถมาร่วมกิจกรรมกับเราได้หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการวางแผนงาน ของโครงการและกิจกรรมต่างๆ อย่างที่เราเพิ่งจัดไปนี้เป็นการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เด็กและเยาวชนควรรู้ กฎหมายเกี่ยวกับคนต่างด้าวและการทำงานของคนต่างด้าว ซึ่งก็มาจากแบบสำรวจทั้งสิ้น

และในท้ายกิจกรรมเราก็ได้ทำเวทีรับฟังความเห็นของเด็กและเยาวชนที่มาร่วมกิจกรรมว่า อยากให้ เราจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในด้านใดอีกบ้าง แบบใด อยากให้จัดเวลาใด ซึ่งที่ได้มาคร่าวๆคือ อยากให้เราจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในด้านศิลปวัฒนธรรมไทย-เมียนมาร์ ด้านการปรับตัวใน การย้ายเข้าสู่วัยหนุ่มสาว และด้านการควบคุมและป้องกันโรค ซึ่งเราก็จะนำข้อมูลที่ได้ไปพิจารณาในปีต่อไป

4) เด็กและเยาวชนในพื้นที่ได้อะไรจากโครงการพัฒนาทักษะชีวิตเยาวชนอาเซียนบ้าง

ได้หลายอย่างเลยครับ เช่น อย่างแรกเลย คือ เราได้มีส่วนร่วมมากขึ้นในทุกๆขั้นตอน อย่างในโครงการ“พัฒนาทักษะชีวิตเยาวชนอาเซียน” นอกจากจะได้ร่วมคิดและเสนอกิจกรรมหรือสิ่งที่เราอยากให้เทศบาลทำให้แล้ว เรายังมีส่วนร่วมในการจัดเก็บข้อมูล

ของเด็กและเยาวชนเพื่อนำมาวางแผนงานตามโครงการด้วย โดยก่อนหน้านี้การจัดเก็บข้อมูล โดยเฉพาะข้อมูลของผู้ที่ไม่มีสัญชาติไทยนั้นทำได้ยากมากครับ หากเป็นผู้นำชุมชน อสม. หรือตัวแทนของเทศบาลไปเก็บ จะไม่ค่อยได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร และจะได้ข้อมูลมาไม่ค่อยครบ หรือใช้ไม่ค่อยได้ แต่ครั้งนี้เราให้กลุ่มเด็กและเยาวชนเป็นคนจัดเก็บข้อมูล ให้เพื่อนเก็บข้อมูลเพื่อน ซึ่งสิ่งที่ได้ คือ เราได้ข้อมูลมากขึ้นและละเอียดมากขึ้น และสามารถนำมาวางแผนงานตามโครงการได้

อย่างที่สอง คือ เราได้รับการพัฒนาทักษะหรือได้ทำกิจกรรมที่เราอยากจะทำจริงๆ กิจกรรมมีความน่าสนใจและเป็นประโยชน์กับเราจริงๆ ซึ่งต่างกับที่ผ่านมาที่หลายๆครั้งเทศบาลจัดกิจกรรมที่เรามองว่าเป็นสิ่งที่เค้าอยากจะทำให้เรา แต่เป็นสิ่งที่เรามองว่ามันไม่ใช่สิ่งที่เราต้องการจริงๆ และไม่ค่อยจำเป็นกับเราสักเท่าไร

และอย่างที่สาม คือ ทำให้กลุ่มเครือข่ายของเด็กและเยาวชนในตำบลน้ำแพร่เรามีความเข้มแข็งมากขึ้น ทั้งเด็กและเยาวชนไทยและเมียนมาร์ เพราะเราได้ร่วมคิดร่วมทำด้วยกัน และเทศบาลก็จัดกิจกรรมให้อย่างต่อเนื่อง จนเกิดความผูกพันและเป็นเพื่อนที่สนิทสนมกันมากขึ้น

5) ตัวแทนเยาวชนเมียนมาร์รู้สึกอย่างไรบ้าง

รู้สึกดีใจครับ รู้สึกว่าเทศบาลเค้าใส่ใจเรา ไม่แบ่งแยก เวลาจัดกิจกรรมอะไรก็จะชวนเราไปร่วมด้วยเสมอ จะถามเราตลอดว่าเราอยากให้เทศบาลจัดกิจกรรมหรือทำอะไรให้ ซึ่งทำให้เรารู้สึกเหมือนว่าเรา ไม่ต่างอะไรเลยจากเด็กคนไทยต้องขอบคุณเทศบาลมากครับ

5.1.6 ด้านองค์กรผู้สูงอายุและผู้พิการของชุมชน

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย ได้จัดทำ “โครงการ โรงเรียนผู้สูงอายุนิมิตสุข อยู่กับอาเซียนอย่างมีความสุข” เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน ได้สาระสำคัญเกี่ยวกับการเพิ่มขีดความสามารถดังนี้

1) การฝึกอบรม (Training) ให้แก่ผู้นำชุมชน และผู้สูงอายุในตำบลห้วยทรายอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ มีรายละเอียดดังนี้

1.1) การศึกษาดูงานการผลิตรายการโทรทัศน์และอบรมการผลิตสื่อรายการโทรทัศน์ พร้อมเขียนบทรายการโทรทัศน์เพื่อผลิตสื่อในการดำเนินงาน โครงการอาเซียน ในวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ.2560 เวลา 7.30 น. – 16.00 น.

(1) ร่วมชมรายการเมืองเหนือ ที่สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(2) ศึกษาดูงานการผลิตรายการโทรทัศน์ ที่สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(3) อบรมการผลิตสื่อรายการโทรทัศน์ โดยนักสื่อสารมวลชนชำนาญการและหัวหน้าฝ่ายรายการโทรทัศน์ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(4) เขียนบทรายการโทรทัศน์ โดยทีมงานจากสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(5) นำเสนอบทรายการโทรทัศน์และผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์งานการฝึกอบรมการผลิตสื่อรายการโทรทัศน์โดยสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

2) การประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงาน โครงการแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน รายงานความก้าวหน้าโครงการด้านผู้สูงอายุและผู้พิการของชุมชนเรื่อง โรงเรียนผู้สูงอายุนิมิตสุข อยู่กับอาเซียนอย่างมีความสุข

ผู้เข้าร่วมประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงาน โครงการแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน

(1) องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำบ่อหลวง

(2) เทศบาลตำบลน้ำแพร่พัฒนา

(3) เทศบาลตำบลออนใต้

(4) เทศบาลตำบลสันผักหวาน กลุ่มประติมากรรมดินเผาบ้านป่าตาล

(5) เทศบาลตำบลบ้านปาง

(6) องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย

(7) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าวังพร้าว

การดำเนินงานการประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงาน
โครงการแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน

3.1) รายงานความก้าวหน้าโครงการ โรงเรียนผู้สูงอายุ นิมิตสุข อยู่กับอาเซียนอย่างมีความสุข มีรายละเอียดดังนี้

1) สภาพการณ์ของสังคมผู้สูงอายุของไทยและผู้สูงอายุในประชาคมอาเซียนปัจจุบันเป็นอย่างไร

องค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) ได้ให้นิยามผู้สูงอายุ หมายถึง ประชากรทั้งเพศชายและหญิงที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป และได้แบ่งระดับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุไว้ 3 ระดับ ได้แก่ 1. ระดับการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ 2. ระดับสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ 3. ระดับสังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มที่

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าทุกประเทศในกลุ่มอาเซียนจะต้องเผชิญกับสถานการณ์สังคมสูงวัยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ซึ่งจะมีผลกระทบต่อทุกคนในสังคมทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การบริโภครายการลงทุน ตลาดแรงงาน ระบบการจ่ายเบี้ยบำนาญ การเก็บภาษี การให้บริการสาธารณสุข สถาบันครอบครัว การอยู่อาศัย และการย้ายถิ่นฐานด้วยเหตุนี้ผู้บริหารของอบต.ห้วยทรายใต้ตระหนักถึงทิศทางและอนาคตของผู้สูงอายุในตำบลห้วยทรายจึงได้หาแนวทางโดยจัดทำโครงการและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเพื่อรองรับสถานการณ์เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณค่าและไม่เป็นภาระต่อสังคมและเป็นที่มาของโรงเรียนผู้สูงอายุ นิมิตสุข ตำบลห้วยทราย

2) ทำไมถึงต้องจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ นิมิตสุข และมีกิจกรรมอะไรที่น่าสนใจ

แรกเริ่มเดิมทีผู้สูงอายุในตำบลห้วยทรายก็ไม่ได้แตกต่างจากที่อื่นนัก คือ อยู่กับบ้านทำงานของใครของมัน ไปมีวันพระที่ ก็จะออกจากบ้านครั้งหนึ่งนั่นหมายถึงจะได้พบปะเพื่อนฝูง จนมีทีมงานเวชกรรมสังคมจากโรงพยาบาลนครพิงค์ได้มาชักชวนรวมกลุ่มพูดคุยกันเรื่องการดูแลสุขภาพและการใช้ชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ จากนั้นก็คิดว่ามันเป็นเรื่องที่ดีจึงได้ปรึกษาหารือประสานงาน อบต.ห้วยทรายและเจ้าอาวาสวัดในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ ชื่อว่า นิมิตสุข (ตั้งตามชื่อสถานที่ๆตั้งขณะนั้น) สมาชิกมี 100 คน มีทั้งคนไทยและไทใหญ่ ดำเนินกิจกรรมทุกวันพุธของสัปดาห์ ช่วงเช้าการบริการชงน้ำหนัก วัดความดัน จาก อสม. เคารพธงชาติ, สวดมนต์ไหว้พระ, พบปะผู้บริหารอบต. ในการแจ้งข้อมูล ข่าวสาร, กิจกรรมต่างๆ ภายในตำบล, ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพจาก รพ.นครพิงค์ รพ.สต. ในพื้นที่, การฝึกอบรมอาชีพจาก อบต./

กสน.,การออกกำลังกายโดยนำเอาศิลปะการเต้นบาสโลปของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว การพ้อนเล็บแบบล้านนา การทำอาหารเพื่อสุขภาพเช่น ปอเปี๊ยะทอด โดยนำเอาวัฒนธรรมอาหารจากประเทศเวียดนามมาทำในกิจกรรมนี้ด้วย การจัดสวนต่างๆ การตัดตุ้งแบบล้านนา การทำผางประทีป การทำไม้กวาด ทำลูกประคบสมุนไพรและอื่นๆแล้วแต่ตารางที่เรากำหนดกันขึ้นตามห้วงระยะเวลาที่เหมาะสม หลังจากทำกิจกรรมเสร็จก็นำข้าวห่อที่แต่ละคนเตรียมมาจากบ้านมารับประทานร่วมกัน ทำให้ผู้สูงอายุมีความสุข รับประทานอาหารที่มีความหลากหลาย พุดคุยแบ่งปันซึ่งกันและกันครับ

3) อะไรคือความสุขที่เกิดขึ้นจากการมาโรงเรียนผู้สูงอายุ
 สุข

สิ่งที่ผู้สูงอายุคาดหวังถึงความสุข ในส่วนของโรงเรียนนิมิตรสุข
 เองจะต้องมีกิจกรรมได้แก่

(1) กิจกรรมสุขภาพ มีจำนวนผู้สูงอายุการรวมตัวกันทำกิจกรรมมากขึ้น มีกิจกรรมที่หลากหลายเพิ่มขึ้น เช่น การนำรูปแบบวัฒนธรรมในอาเซียนมาใช้ในการทำกิจกรรม เช่นการ ทำอาหารเพื่อสุขภาพ การออกกำลังกาย โดยนำเอารูปแบบของประเทศอาเซียนมาประยุกต์ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้เรียนรู้ศึกษาวัฒนธรรมอาเซียน รวมทั้งการเรียนรู้เรื่องการใช้ชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุจากทีมสุขภาพของโรงพยาบาล

(2) กิจกรรมสุขใจ โดยเฉพาะในเรื่องการถ่ายทอดความรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่รุ่นลูกหลาน โดยจะมีนักเรียนจากโรงเรียนบ้านหนองปลามัน เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรท้องถิ่น จะทำให้ผู้สูงอายุมีความสุขใจรู้สึกตัวเองมีคุณค่าในสังคม เช่นสอนการจัดสวนให้นักเรียน สอนการตัดตุ้ง สอนการสานใบตองตึง สอนการทำไม้กวาด สอนการพ้อนดาบพ้อนเจิง สอนการพ้อนลำแบบล้านนา และอื่นตามภูมิปัญญาหรือกิจกรรมที่เราได้ระบุไว้ในตารางกิจกรรม

(3) กิจกรรมพึ่งพากันเป็นกิจกรรมที่ผู้สูงอายุหลังเลิกกิจกรรมที่โรงเรียนแล้ว จะออกเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุที่ติดบ้านติดเตียง เพื่อไปเยี่ยมเยียน ให้กำลังใจ พบปะพูดคุย หาแนวทางช่วยเหลือเท่าที่สามารถทำได้ โดยมีทีมงานจิตอาสาที่ผ่านการอบรมในเรื่องของการดูแลผู้สูงอายุและผู้ป่วยติดเตียงไปด้วยทุกครั้งครับ

4) โรงเรียนผู้สูงอายุนิมิตสุข จะทำให้ผู้สูงอายุปรับตัวและอยู่ร่วมกับอาเซียนอย่างมีความสุขได้อย่างไร

เนื่องจากในสังคมปัจจุบันลักษณะสภาพครอบครัวค่อนข้างเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้นบุตรหลานต้องออกไปทำงานนอกบ้าน นอกพื้นที่ ทำให้ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งไว้ที่บ้านเพียงลำพังซึ่งนับวันจะมีมากขึ้นเรื่อยๆ (กราฟผู้สูงอายุในตำบลห้วยทราย)+(กลุ่ม LTC ด้วย)และมีผู้สูงอายุบางกลุ่มอยู่ในภาวะผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง ทำให้ต้องได้รับการดูแลจากครอบครัวและหน่วยงานภาครัฐ ในส่วนของ อบต.ห้วยทรายเอง ก็ได้มีศูนย์ถักฉลุนิมิตสุข เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการฟื้นฟูทั้งทางร่างกายจิตใจ ในอนาคต โครงการที่จะดำเนินการต่อไป ก็จะเป็นลักษณะการให้บริการดูแลผู้สูงอายุ แบบไป เข้า - เย็นกลับ คล้ายการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทำให้ผู้สูงอายุจะได้มาพบปะพูดคุย มีเพื่อน ไม่ถูกทิ้งไว้ที่บ้านเพียงลำพัง รวมทั้งการให้ความรู้ในเรื่องการดูแลสุขภาพทั้งกายใจ

5.1.7 ด้านองค์การศึกษาของชุมชน

เทศบาลตำบลบ้านโป่ง ได้จัดทำ “โครงการพัฒนาศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่ต้นแบบอาเซียนศึกษา” เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน ได้สาระสำคัญเกี่ยวกับการเพิ่มขีดความสามารถดังนี้

1) การฝึกอบรม (Training) ให้แก่ครูเตรียมอนุบาล และครูปฐมวัยในตำบลบ้านโป่ง อำเภอหาดง จังหวัดเชียงใหม่ มีรายละเอียดดังนี้

1.1) การศึกษาดูงานการผลิตรายการโทรทัศน์และอบรมการผลิตสื่อรายการโทรทัศน์ พร้อมเขียนบทรายการโทรทัศน์เพื่อผลิตสื่อในการดำเนินงาน โครงการอาเซียน ในวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ.2560 เวลา 7.30 น. – 16.00 น.

(1) ร่วมชมรายการเมืองเหนือ ที่สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(2) ศึกษาดูงานการผลิตรายการโทรทัศน์ ที่สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(3) อบรมการผลิตสื่อรายการโทรทัศน์ โดยนักสื่อสารมวลชนชำนาญการและหัวหน้าฝ่ายรายการโทรทัศน์ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(4) เขียนบทรายการโทรทัศน์ โดยทีมงานจากสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(5) นำเสนอบทรายการโทรทัศน์และผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์งานการฝึกอบรมการผลิตสื่อรายการโทรทัศน์โดยสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

2) การประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงาน โครงการแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน รายงานความก้าวหน้าโครงการขององค์กรการศึกษาของชุมชน เรื่องการพัฒนาศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคู่อาเซียน

ผู้เข้าร่วมประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงาน โครงการแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน

- (1) องค์กรบริหารส่วนตำบลน้ำบ่อหลวง
- (2) เทศบาลตำบลน้ำแพร่พัฒนา
- (3) เทศบาลตำบลออนใต้
- (4) เทศบาลตำบลสันผักหวาน กลุ่มประติมากรรมดินเผาบ้านป่าตาล
- (5) เทศบาลตำบลบ้านปง
- (6) องค์กรบริหารส่วนตำบลห้วยทราย
- (7) องค์กรบริหารส่วนตำบลท่าวังพร้าว

การดำเนินงานการประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงานโครงการแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน

2.1) สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน มีอะไรบ้าง

สภาพปัญหาโดยทั่วไปของตำบลบ้านปง มีด้านโครงสร้างพื้นฐานการให้บริการสาธารณะ ถนน น้ำ ไฟฟ้า และสาธารณภัย เป็นต้น ทางเทศบาลตำบลบ้านปง โดยการบริหารงานของคณะกรรมการเทศบาลตำบลบ้านปงให้ความสำคัญในการปรับปรุง ซ่อมแซม และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สำหรับด้านเศรษฐกิจ และสังคม เทศบาลตำบลบ้านปง ก็มีสภาพปัญหาเหมือนกับชุมชนชนานเมือง กล่าวคือประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั้งในพื้นที่และในเมือง มีแรงงานต่างชาติพร้อมครอบครัวทำงานในพื้นที่ ด้านการศึกษาผู้ปกครองยังมีค่านิยมส่งบุตรหลาน

ชั้นรดับ-ส่งเข้ามาเรียนในเมืองและนอกตำบล แต่ด้านเด็กเล็ก ส่วนใหญ่ผู้ปกครองยังไว้วางใจ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตำบลซึ่งปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้พัฒนามาตรฐานและคุณภาพ การศึกษาไม่ใช่เพียงแค่สถานรับเลี้ยงเด็กที่ได้เด็กมาเล่น กิน นอน แล้วกลับบ้าน หรือเป็นที่ฝาก เลี้ยงป้อนข้าว อาบน้ำ แค่นั้น แต่เป็นสถานศึกษาที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ เสริมพัฒนาการให้ สมวัยทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีการพัฒนาจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองและภาคีเครือข่ายในการสนับสนุนพัฒนาการเด็กให้สมวัยและมีความพร้อมตาม ศักยภาพ

2) ทำไมทางเทศบาลตำบลบ้านปางจึงเลือกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คีรี เขตเป็นต้นแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบอาเซียน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคีรีเขต เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับการ แก้ไขปัญหา และพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่ประสบผลสำเร็จ ด้วยพื้นฐานกระบวนการวิจัย ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2552 จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคีรีเขตมีการพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ ครูที่ประจำศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการ พัฒนาศักยภาพ แนวคิดในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สมาชิกมีความรู้ความสามารถในการ เป็นครูผู้นำด้านวิชาการด้านสภาพแวดล้อมได้รับการพัฒนาและปรับปรุงอยู่เสมอ ทำให้ศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กคีรีเขต โดยการบริหารงานของท่านนายกเทศมนตรีตำบลบ้านปาง มีความพร้อมและมี การพัฒนาอย่างก้าวกระโดดในทุกด้าน ทั้งด้านจำนวนนักเรียน บุคลากร และสภาพแวดล้อม ดังนั้น จึงได้รับการพิจารณาให้ดำเนินการพัฒนาให้เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบอาเซียนศึกษา เพื่อเป็นตัวอย่างและขยายผลสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นๆ ในสังกัดเทศบาลตำบลบ้านปาง และองค์กร ปกครองท้องถิ่นอื่นๆ ต่อไป

3) ทางเทศบาลตำบลบ้านปางพัฒนาศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้นแบบอาเซียนศึกษาอย่างไร

- (1) ศึกษาเอกสารหลักสูตร/ตำรา/งานวิจัย ฯลฯ
- (2)อบรมเชิงปฏิบัติการ
- (3) ศึกษาดูงาน
- (4)ถอดบทเรียน
- (5) ภาระงาน
- (6)ปรับ/พัฒนาเอกสารต่างๆ

(7) ปรับภูมิทัศน์

(8) จัดทำสื่อ

4) ครูและเด็กนักเรียนได้อะไรจากกิจกรรมหรือโครงการนี้

(1) หลักสูตรฯ ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560 (บูรณาการอาเซียน) ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

(2) Model การจัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นต้นแบบอาเซียน

(3) แนวทางการจัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นต้นแบบอาเซียน

(4) ตัวอย่างสื่อฯ/ กิจกรรม / เพลง / เกมการศึกษา / นิทาน / ฯลฯ เกี่ยวกับอาเซียนที่ใช้ในการจัดทำศูนย์ต้นแบบ

(5) ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น / แหล่งเรียนรู้ เกี่ยวกับอาเซียนในท้องถิ่น

5) ผลของการจัดทำโครงการต่อการแก้ปัญหาในชุมชน ส่งผลให้ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้อย่างไร

ผลของการจัดทำโครงการร่วมกับกิจวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น (OKRD) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ทั้งด้านการท่องเที่ยว, การเกษตร, การบริหารงานเทศบาลองค์กรคุณธรรม การจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทำให้เทศบาลตำบลบ้านโป่งโดยคณะบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติโดยท่านประธานสภาเทศบาลตำบลบ้านโป่งพอกำนันสิงห์คำ อินติ และฝ่ายพนักงานเทศบาล โดย ท่านปลัดเทศบาลตำบลบ้านโป่ง ปลัดภาวิณี โพธิ์มัน มีเครือข่ายการพัฒนาท้องถิ่น เครือข่ายความร่วมมือจากหลายฝ่าย และเพิ่มศักยภาพการให้บริการ สามารถแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่เพิ่มขึ้น มีความร่วมมือกันมากขึ้น ส่งผลให้ประชาชนพึงพอใจและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

5.1.8 ด้านสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าวังพร้าว ได้จัดทำ “โครงการไทเงินในโลกดิจิทัล” เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน ได้สาระสำคัญเกี่ยวกับการเพิ่มขีดความสามารถดังนี้

3) การฝึกอบรม (Training) ให้แก่ผู้นำชุมชน และประชาชนในตำบลท่าวังพร้าว อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ มีรายละเอียดดังนี้

3.1) การศึกษาดูงานการผลิตรายการโทรทัศน์และอบรมการผลิตสื่อรายการโทรทัศน์ พร้อมเขียนบทรายการโทรทัศน์เพื่อผลิตสื่อในการดำเนินงานโครงการอาเซียน ในวันที่ อังคาร ที่ 22 สิงหาคม พ.ศ.2560 เวลา 7.30 น. – 16.00 น.

(1) ร่วมชมรายการเมืองเหนือ ที่สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(2) ศึกษาดูงานการผลิตรายการโทรทัศน์ ที่สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(3) อบรมการผลิตสื่อรายการโทรทัศน์ โดยนักสื่อสารมวลชนชำนาญการและหัวหน้าฝ่ายรายการโทรทัศน์ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(4) เขียนบทรายการโทรทัศน์ โดยทีมงานจากสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

(5) นำเสนอบทรายการโทรทัศน์และผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์งานการฝึกอบรมการผลิตสื่อรายการโทรทัศน์โดยสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์

2) การประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงานโครงการแผนกลยุทธ์ การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน รายงานความก้าวหน้าโครงการด้านสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนเรื่องไทเงินในโลกดิจิทัล

ผู้เข้าร่วมประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงานโครงการแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน

(1) องค์กรบริหารส่วนตำบลน้ำป่อหลวง

(2) เทศบาลตำบลน้ำแพร่พัฒนา

(3) เทศบาลตำบลออนใต้

(4) เทศบาลตำบลสันผักหวาน กลุ่มประติมากรรมดินเผาบ้านป่าตาด

(5) เทศบาลตำบลบ้านปาง

(6) องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย

(7) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าวังพร้าว

การดำเนินงานการประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงาน

โครงการแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน

ดังนี้

4.1) รายงานความก้าวหน้าโครงการไทเงินในโลกดิจิทัล มีรายละเอียด

1) สาเหตุที่ทำให้สนใจด้านการสืบสานวัฒนธรรมไทเงิน

ชาวไทเงินที่อพยพมาตั้งรกรากใน จังหวัดเชียงใหม่จำนวนมาก และได้แยกย้ายไปอยู่ตามอำเภอต่าง ๆอยากให้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายกันเพื่อขับเคลื่อนและรักษา รากเหง้าของวัฒนธรรมอันดีงามของหมู่บ้าน ซึ่งบ้านต้นแห่น้อย จะเป็นหมู่บ้านที่ยังคงไว้ซึ่ง วิถี ชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม และสถาปัตยกรรม

(1) เรื่องภาษา ทางหมู่บ้านต้นแห่น้อยนั้นยังพูดภาษาไทย

เงินตั้งแต่รุ่นเด็ก ถึงรุ่นตาตาย ภาษาไทเงินชาวไทเงินมีภาษาพูดและภาษาเขียนเป็น ของตนเอง เรียกว่า ภาษาไทจีน หรือไทเงิน ซึ่งมีลักษณะความคล้ายคลึงกับภาษาลื้อ ไทของเป็นภาษากลุ่ม ภาษาไท กะไต ชาวเงินใช้อักษรและ ภาษาพูดและเขียนชนิดเดียวกับไทยวน(ล้านนา) การเขียน คล้ายกับภาษาเมียนมาร์,ไทใหญ่ คือตัวอักษรจะกลม หางสั้นและมีหยักน้อยกว่าอักษรล้านนาส่วน ภาษาพูด จะมีระดับเสียงสูงและต่ำ ถือเป็นลักษณะเฉพาะของภาษาเงิน

ภาษาของชาวไทเงินมีถิ่นฐานเดิมอยู่ที่เมืองเชียงตุง มี ลักษณะคล้ายกับอักษรล้านนามาก เพราะชาวไทเงินจะรับเอารูปแบบจากล้านนาโดยตรง แต่จะมี ความต่างกันบ้างไม่มากนัก ลักษณะตัวอักษรจะเป็นตัวอักษรกลม ไม่มีหัว ไม่ลากหาง และมีหยัก น้อยกว่าตัวอักษรล้านนา

(2) เรื่องสถาปัตยกรรม ในสมัยก่อนชาวบ้านต้นแห่น้อย

มีการปลูกสร้างบ้านเรือนในรูปแบบชาวไทเงินในเชียงตุง โดยสร้างบ้านด้วยไม้ ใต้ถุนโล่ง หลังคา คล้ายทรงปั้นหยา มุงด้วยดินขอ มีหน้าต่าง และบางที่มีหน้าต่างสองส่วน คือ หน้าต่างด้านบน และ หน้าต่างด้านล่าง ซึ่งหน้าต่างด้านบนจะมีขนาดใหญ่ กว้างกว่าหน้าต่างด้านล่าง เพื่อไว้สำหรับ

เปิดรับลมเย็น เวลาหน้าร้อน ตัวเรือนจะมีห้องเป็นสัดส่วน ห้องที่อยู่จะเรียกว่า เฌอนหลวง ที่บ้านเหนือขอบประตูอาจมี “ห้ายนต์” เป็นไม้แผ่นแกะสลักลงอักขระอยู่เพื่อป้องกันสิ่งชั่วร้ายเข้าสู่ เฌอนหลวง มีชานยื่นออกไปจากตัวบ้าน เรียกว่า “จานคอน” สำหรับตากลม ส่วนเต็นใช้ทำกิจกรรมภายในบ้านและมักจะสร้างครีวไฟ เป็นสัดส่วนไว้ทางด้านหลังของเรือน โดยจะทำลดส่วนลงมาจากพื้นบาน ส่วนเสาเรือนนิยมสร้างวางไว้บนหินหรือซีเมนต์ เพื่อป้องกันปลวก ฝาบ้านเป็นบริเวณข่มบ้านหรือ บริเวณเตาไฟ จะสามารถเลื่อน ปิด-เปิด ได้ เพื่อให้แสงสว่างส่องถึง ตรงฝาบ้านที่บรรจบกันตรงเหลี่ยมเสาจะมีไม้แผ่นตีประกบไว้ เป็นการซ่อมรอยต่อของฝาบ้าน เอกลักษณะที่สำคัญอีกอย่างของเรือนไทเงิน บริเวณ จั๊วบนหลังคาจะทำเป็นไม้แกนตั้งขึ้นไป มักจะแกะสลักหรือฉลุเป็นลวดลาย เรียกว่า “เจียรนัย” หรือบางทีเรียกว่า “จองป्ली” ซึ่งได้รับอิทธิพลจากพม่า ถึงแม้ปัจจุบันอาจมีการก่อสร้างบ้านรูปแบบใหม่ที่ใช้อิฐ ปูนบ้าง แต่หมู่บ้านต้นแหนน้อย บางส่วนยังอาศัย บ้านแบบไทเงิน เพื่อการดำรงอัตลักษณ์ในด้านการสร้างที่อยู่อาศัยของชุมชน

(3) การแต่งกาย วันนี้มี การแต่งกายมาให้ดูในแต่ละวัย ตั้งแต่วัยเด็ก จนถึงวัยผู้สูงอายุ ซึ่งการแต่งกายแบบไทเงินบ้านต้นแหนน้อยนั้น ผู้ชายจะนุ่งเสื่อ สวมเสื้อผ้าฝ้ายทอมี่แขนยาวคลุมข้อมือคอกกลม ฝ่าหน้าติดกระดุมจะใช้สวมทับกับเสื้อข้างนอก ส่วนเสื้อข้างในมักจะเป็นเสื้อยืดหรือเสื้อสีขาวมีปก มีบางครั้งก็นิยม โทกผ้าที่หัว ผ้าสีอ่อนมัดที่เอว เนื่องจากได้มาตั้งถิ่นฐานในเมืองเชียงใหม่ การแต่งกายได้เปลี่ยนไป โดยเฉพาะผ้าจะนำมาพาด บ่าแทนการ โทกหัว เหมือนผ้าเช็ดชาวล้านนา แต่มีการทอผ้าพาดบ่า เป็นสีแดง – ดำ สวมเตวโง่ง หรือกางเกงสะดอได้ทุกสี ผู้หญิง จะสวมเสื้อลักษณะเดียวกับเสื้อปัก ไม่มีปกเสื้อมีตัวสั้น ชายเสื้อจะงอนออกเล็กน้อยเรียกว่าจ้อยนิยมใช้ผ้าสีชมพูหรือสีอ่อน โทกหัว ผ้าชิ้น ส่วนบนจะต่อ หัวเป็นสีขาว ถัดมาเป็นลายริ้วแนวขวาง เรียกว่า “ชิ้นก่าน ” ส่วนตีนชิ้นจะต่อด้วยผ้าสีเขียวเป็นเอกลักษณ์ชาวไทเงินสวมเสื้อลักษณะเดียวกับเสื้อปัก ไม่มีปกเสื้อมีตัวสั้น ชายเสื้อจะงอนออกเล็กน้อยเรียกว่าจ้อยนิยมใช้ผ้าสีชมพูหรือสีอ่อน โทกหัว ปลายผ้าชิ้น จะทอสีทึบหนากว่าลายก่านข้างบน

(4) อาหาร เนื่องจากบ้านต้นแหนน้อยเป็นหมู่บ้านที่อยู่ในเขตอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ มีแม่น้ำขาน แม่น้ำอ่าว เหมาะแก่การทำการเกษตร ทำให้บ้านต้นแหนน้อยไม่ขาดแคลนเรื่องอาหารการกินจะแตกต่างจากคนล้านนามากนัก ส่วนใหญ่

จะเป็นอาหารที่หาได้จากใกล้บ้าน หรือตามสวนที่ทำการเพาะปลูกตามทุ่งนา แม่น้ำ ออกตาม ฤดูกาล และหาซื้อได้ตามตลาด วันนี้ได้นำอาหารไทเงินมาเสนอให้ดู คือ 1) น้ำพริกถั่วเน่า 2) แกง ผักกาดใส่เกลือ 3) ปลาอบพริก 4) ไช้ออก 5) กบขมและ 6) ข้าวอบบะกุย

(5) ประเพณี ทางหมู่บ้านต้นแห่น้อยจะมีประเพณี 12 เดือน แต่ประเพณีที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางและ เป็นประเพณีที่ชาวไทเงินในหมู่บ้านใกล้เคียงจะ เข้าร่วมจำนวนมาก ได้แก่ประเพณีไหว้สาป่าระมี ชาวบ้านต้นแห่น้อย จะมีประเพณีไหว้สาป่าระมี ทุก ๆ ปี ก็คือการดำหัว (ถวายสักการะ) พระครูปิยธรรมภาณี อดีตเจ้าอาวาสวัดดอนชัย เดิมตอนที่ ท่านยังมีชีวิตอยู่จะมีพระสงฆ์ สามเณร ตลาดถึงชาวบ้านทั่วไปจากวัดต่างๆ มาดำหัวครูบาในช่วง วันสงกรานต์ หลังจากท่าน ได้มรณภาพไปแล้ว ชาวบ้านต้นแห่น้อย ยังมีการดำหัวครูบา เหมือนเดิม โดยทำกันในวันพฤหัสบดี 15 เมษายน ของทุก ๆ ปี จะนิมนต์รูปปั้นรูปเหมือนครูบา มา สรงน้ำ แชะชาวบ้านจะนำขมิ้นส้มป่อยมาสรง

ซึ่งประเพณีวัฒนธรรมไทเงินที่ดิงามเหล่านี้ ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ ใช้เด็ก เยาวชน รุ่นลูก รุ่นหลาน ให้ได้ตระหนักถึงวิถีชีวิตอันดิงาม และเป็นการสาน สัมพันธ์พี่น้องชาวไทเงินทั้งในจังหวัดเชียงใหม่และต่างจังหวัด รวมถึงพี่น้องชาวไทเงินใน ต่างประเทศ

2) มีวิธีการอย่างไรที่จะเผยแพร่ประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมไทเงินให้ผู้อ่านเขียนได้

ทางหมู่บ้านต้นแห่น้อยได้เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลท่าวังพร้าว ได้สนับสนุนงบประมาณในการ จัดตั้งและการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้เข้ามาบ้างแต่ ยังมีไม่มากนัก ทางหมู่บ้านจึงได้ร่วมกันทำชุมชนพิจารณา เพื่อจะประชาสัมพันธ์ให้รู้จักหมู่บ้านไทเงินต้นแห่น้อยมากขึ้น จึงได้ข้อสรุปว่า ควรจะจัดทำ เว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ เนื่องจากการใช้สื่อออนไลน์จะทำให้ผู้คนต่าง ๆ เข้าถึงได้ง่ายขึ้น ทั้งในประเทศและต่างประเทศประกอบกับในยุคปัจจุบันนี้ เด็ก เยาวชน มักจะสนใจในโลกดิจิทัล เล่น เฟสบุ๊ค เล่นไลน์ ซึ่งจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ เด็ก เยาวชนในหมู่บ้าน ได้หันมาตระหนักถึงของดีที่มีอยู่ในหมู่บ้าน ทั้งประเพณี วัฒนธรรม วิถี การดำเนินชีวิต ทางหมู่บ้านได้รับความรู้ด้านวิชาการและงบประมาณจาก กิจวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงได้จัดทำ”โครงการประชาสัมพันธ์ของดีไทเงินบ้านต้น

แน่นอนในประชาคมอาเซียน” ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลท่าวังพร้าว เพื่อเป็นการสืบสาน และเป็นการอนุรักษ์ตลอดจนเผยแพร่ของดีของชุมชนไทเงินให้เป็นที่รู้จักแก่คนทั่วไปในประชาคมอาเซียน โดยจัดทำเว็บเพจ ชื่อ“ของดีไทเงินบ้านต้นแห่น้อย” ซึ่งจะโพสต์เกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตของชาวไทเงินบ้านต้นแห่น้อย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ข้าวของเครื่องใช้ในสมัยอดีต ความเชื่อ และการทำกิจกรรมต่างๆ ของหมู่บ้าน การจัดทำเว็บเพจ จะมีผู้ดูแลร่วมกันซึ่งเป็นคนในหมู่บ้าน ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนอีกด้วย

3) จากการทำสื่อประชาสัมพันธ์ทางหมู่บ้านได้รับการตอบรับอย่างไรบ้าง

ที่ผ่านมามีนักท่องเที่ยวไม่หลากหลาย เป็นนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม และนักศึกษาเข้ามาดูงานด้านสถาปัตยกรรม บ้านไทเงินเป็นส่วนใหญ่ เพราะนักท่องเที่ยวยังไม่ทราบถึงประเพณี วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต เมื่อมีการประชาสัมพันธ์ในสื่อต่าง ๆ ทำให้มีนักท่องเที่ยวที่สนใจ ติดต่อเข้ามาเพิ่มขึ้น และทางหมู่บ้านได้จัดทำบ้านพักโฮมสเตย์ มีกิจกรรมต่างๆ ให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ เป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชน และตอนนี้ยังมีการเชื่อมโยงเครือข่ายกับ ไทเงินในพื้นที่ต่างๆ ได้ง่าย เช่น หมู่บ้านใกล้เคียง จังหวัดใกล้เคียง และต่างประเทศ เป็นการเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องไทเงินด้วยกัน ฯลฯ

คนในหมู่บ้าน ทั้งเด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่ ได้ให้ความสนใจในประเพณี วัฒนธรรม และกระตือรือร้นในการรักษาประเพณี วัฒนธรรม จึงเกิดความสามัคคีร่วมกัน เวลาทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ทุกคนจะมาช่วยกัน ทำให้เกิดความภูมิใจในชาติพันธุ์ของตน ฯลฯ

4) ถ้าอยากมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม และศึกษาดูงาน ไปได้อย่างไร

เชิญเข้ามาเที่ยวหมู่บ้านไทเงินบ้านต้นแห่น้อย ต.ท่าวังพร้าว อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ อยู่ถนนเชียงใหม่-ฮอด ห่างจากอำเภอประมาณ 13 กิโลเมตร เข้าตรงตลาดต้นแห่น้อย หรือเข้าไปเยี่ยมชมในเว็บเพจ “ของดีไทเงินบ้านต้นแห่น้อย”

6.2 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของกลุ่มเกษตรกรในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ปีที่ 3” อาศัยแนวคิดกระบวนการวิเคราะห์ SWOT ของนันทิยา หุदानุวัตรและคณะ

(2545) ในการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกจากวิธีการเตรียมความพร้อมที่เกิดจากการเปิดอาเซียนของกลุ่มเกษตรกรในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งการวิจัยพบว่า จุดแข็งของการบริหารจัดการที่สำคัญ คือ การส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ จุดอ่อน คือ เกษตรกรขาดความรู้ทางการเกษตร ด้านโอกาสชุมชนได้พิจารณาเลือก คือ อบรมให้ความรู้เกษตรกร เช่น การทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในพื้นที่ และด้านอุปสรรค คือ ขาดงบประมาณสนับสนุน ทั้งนี้การวิจัยได้นำเอาศักยภาพของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ดังกล่าว มาสร้างเป็นกลยุทธ์ในการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน โดยใช้แนวคิดของ จินตนา บุญบังการ และณัฐพันธ์ เจริญนันท์ (2546) ได้กลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน 4 แบบ คือ (1) กลยุทธ์พลิกฟื้น คือ อปท. อบรมให้ความรู้เกษตรกร เช่น เกษตรอินทรีย์/ภาษา/การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร สอดคล้องกับงานวิจัยของวีระศักดิ์ สมยานะ (2549) ศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ปี 2549 โดยผลการศึกษากล่าวว่า องค์การควรจัดทำแผนการดำเนินงานให้ตรงกับวิสัยทัศน์ขององค์กร เพื่อจัดทำโครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผนงาน (2) กลยุทธ์ตัดทอน คือ อปท. ใช้งบประมาณสนับสนุนการจัดการอบรมให้ความรู้เกษตรกร (3) กลยุทธ์เชิงรุก คือ อปท. อบรมให้ความรู้เกษตรกรในการทำเกษตรอินทรีย์ เช่น การทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในพื้นที่ และ (4) กลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ คือ อปท. สนับสนุนด้านงบประมาณส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ ซึ่งกลยุทธ์ดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีร์วิสิฐ มุลงามกุล และคณะ (2556) ศึกษาเรื่องเตรียมความพร้อมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคกลางสู่ประชาคมอาเซียน ผลการศึกษากล่าวว่าปัจจัยด้านงบประมาณและการจัดการมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการเตรียมความพร้อม องค์การควรวางแผนการบริหารงานตามความเหมาะสมของพื้นที่ เน้นการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน

การวิจัยครั้งนี้ได้ปรับแนวคิดของปกรณ ปรียากร (2545) ซึ่งเดิมใช้วิธีการในการวางแผนกลยุทธ์ 10 ขั้นตอน ปรับให้เหมาะสมกับชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน (2) ระบุประเด็นที่จะนำไปสู่การวางกลยุทธ์ เป็นการประมวล จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัดต่าง ๆ เข้าด้วยกัน หรือ การทำ SWOT matrix เพื่อพิจารณา ปัญหา ช่องว่าง และประเด็น ที่ควรจะกำหนดกลยุทธ์ทั้งในเชิงรับและเชิงรุก (3) การกำหนดกลยุทธ์ เป็นการจัดทำข้อเสนอในรูปแบบของทางเลือกต่าง ๆ ที่ควรจะดำเนินงาน ทั้งในส่วนของงานประจำและงานโครงการ การศึกษาและวิเคราะห์ความเป็นไปได้ การจัดสรรทรัพยากร และการจัดทำเอกสารแผน (4) วิธีการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มเกษตรกรในชุมชน และ (5) ผลการพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรในชุมชน เป็นขั้นตอนท้ายสุดที่มีความสำคัญ เพราะ

ในการประเมินผลจะนำข้อมูลไปใช้สำหรับการปรับกลยุทธ์และแผนต่อไป โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงาน จนเกิดผลสัมฤทธิ์เชิงรูปธรรม

สอดคล้องกับแนวคิดของซัยลิทซ์ เกลิมมีประเสริฐ (2546) และ John M. Bryson (1995) ซึ่งอธิบายว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายหรือเป้าประสงค์ตามพันธกิจ (mission) หรือภารกิจขององค์กร โดยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะผู้ที่ได้ผลประโยชน์จากองค์กร (stakeholders) ซึ่งในระยะต่อไปของการวิจัยเรื่องแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของกลุ่มธุรกิจชุมชนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ต้องพัฒนาไปให้ถึงระดับปฏิบัติการ มีการติดตาม ประเมินผล เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์จนเป็นต้นแบบ (Best Practice) ให้กับชุมชนอื่นต่อไป

6.3 ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงวิธีการเตรียมความพร้อมของกลุ่มเกษตรกรในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน จนสามารถจัดทำเป็นกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถดังกล่าวได้อย่างชัดเจน ซึ่งหากกลุ่มเกษตรกรในชุมชนนำไปปรับประยุกต์ใช้ตามบริบทของท้องถิ่น จะเกิดกระบวนการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพและได้รับความร่วมมือจากทุกส่วนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป การตั้งเป้าหมายในอนาคต เช่น การตั้งเป้าหมายการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในชุมชนจำนวน 1 ตำบล ซึ่งปุ๋ยอินทรีย์ที่ได้ต้องได้มาตรฐานระดับอาเซียน โดยอาจจะแบ่งกลุ่มเกษตรกร เพื่อวัดผลการลดการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือการปรับใช้ปุ๋ยอินทรีย์โดยตรง การทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพื่อการทำเกษตรอินทรีย์ในชุมชน ให้เกิดการต่อยอดสู่การเกษตรที่ยั่งยืน เพื่อให้ชุมชนอื่น ๆ สนใจจนเกิดการขยายต้นแบบการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนสู่ 7 จังหวัดภาคเหนือตอนบน อันได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน และ จังหวัดพะเยา